

Orijinal Kaynak: Waldman, Katy. (2022, August 16). “Is Publishing About Art or Commerce?” *The New Yorker*, [newyorker.com/books/page-turner/is-publishing-about-art-or-commerce-penguin-random-house-simon-schuster-antitrust](https://www.newyorker.com/books/page-turner/is-publishing-about-art-or-commerce-penguin-random-house-simon-schuster-antitrust).

Atıf Şekli: Waldman, Katy. (2022, Ağustos 21). “Yayıncılık Sanat mı Ticaret mi?” Çev. Esmanur Coşkun, *Sosyal Bilimler*. sosyalbilimler.org/yayincilik-sanat-mi-ticaret-mi

Yayıncılık, Sanat mı Ticaret mi?

Katy Waldman

Türkçesi: Esmanur Coşkun

10 Ağustos 2022 günü öğleden sonra, E. Barrett Prettyman federal mahkemesinde Adalet Bakanlığı'nın, Penguin Random House'un Simon&Schuster'ı satın almasını engellemeye yönelik davası hafta ortasında durgunluğa girdi. Mahkeme salonu ve gazetecilerin internete erişmesine izin verilen bekleme odası kitapçılarla doluydu. Ancak davalının ilk tanığı olan temsilci Jennifer Rudolph Walsh güçlü bir şekilde oradaydı ve ifade vermek için heyecanlı görünüyordu. (Penguin Random House ona çeyrek milyon dolar ödüyordu.) Dalgalı krem rengi bir bluz ve altın takılarıyla, saçları omuzlarına dökülen Walsh, yayıncılığı bir sevgi işi olarak resmetti. Yayıncı temsilcilerinin yazar ve editör arasında peri masalı misali eşleşmeler; on yıllara yayılan, kariyerleri şekillendiren ve ödüller getiren zihin birleşmeleri yaptığını söyledi. Walsh kendisine roman yazarı Sue Monk Kidd tarafından verilen sihirli bir değneğin olduğunu bile söyledi. Yargıç Florence Y. Pan, temsilcilerin yazarlarına mümkün olan en yüksek yararları sağlamak için güvene dayalı bir görevleri olup olmadığını sorduğunda Walsh olumsuz yanıt verdi. “Daha fazlası her zaman daha fazla değil,” dedi. “Sürekli editörün cebindeki her doları almaya çalışmıyoruz.”

Bu konuşma günün sorusunu ve 1 Ağustos 2022 Pazartesi günü davaların başlamasından bu yana yayıncılık sektörünü perçinleyen bir davada her günün sorusunu ortaya çıkardı: Yayıncılık sanat mı yoksa ticaret mi? Cevap elbette her yaratıcı işte olduğu gibi “her ikisi de” ancak iki tarafından da bu belirsizlikle boğuşmasını izlemek öğretici oldu. 2013 yılında Penguin ve Random House'ın birleşmesinin ürünü olan Penguin Random House, Büyük Beşli denilen yayınların en büyüğüdür —diğerleri; HarperCollins, Macmillan, Simon&Schuster ve Hachette. Satın alma gerçekleşirse, yeni şirket en yakın rakiplerini gölgede bırakacak. Bu, Başkan Biden'ın Adalet Bakanlığı tarafından açılan ilk dikkat çekici anti tröst davalarından biri. Lina Khan'ın yakın zamanda Federal Ticaret Komisyonu başkanlığına atanmasıyla birlikte bu, ülkenin düzenleyici ortamı için yeni bir yön gösterebilir. Ancak kitapları önemseyen insanlar için davada en dikkat çeken şey yayıncılığın kendisi. İki hafta boyunca yayıncıların bilgili ve veri odaklı imajı;

kumarbazların, tahmincilerin ve hayalperestlerin şefkatle çizilmiş (oto) portreleriyle yarıştı. Zaman zaman bu sektörün bir sektör olarak nitelendirilmesi gerekip gerekmediğini düşünmek mantıklı geldi.

Bu gösteri tuhaf bir şekilde eğlenceliydi. Yayıncılık yöneticileri federal çalışanları “eski liste,”¹ “ön baskı” ve “BookTok fenomenleri”² gibi terimleri içeren bir üsluba alıştırmak zorunda kaldılar. Seyircilere Simon&Schuster’dan Jonathan Karp’ın arsız coşkusundan, sert bir sorgulama dizisi sırasında sessizce sönen HarperCollins’ten Brian Murray’in üst yöneticilere yakışır dayanıklılığına kadar etkileyici performanslar sunuldu. Salı günü, korku üstadı Stephen King, “birleştirmenin rekabet için kötü olduğunu” ve “özgün” baskıların yayıncılık alanından kaybolmasının “yazarların yaşamak için yeterli parayı bulmasını giderek daha zor hâle getirdiğini” ifade etmek için ortaya çıktı. Spor ayakkabı giyen ve kendisini “serbest yazar” olarak tanıtan King, daha genç ve daha az kabul görmüş yazarları, bir kitap anlaşmasının kendileri için sanat icra etme ve garsonluk yapma arasındaki farkı ifade ettiği kişileri savunmak istedi.

Ancak King’in mücadele eden sanatçıları savunması davayla alakasız bulundu.

Hükümet avukatları, davanın özünü monopson³ tehdidinin en yüksek olduğu nispeten dar bir kategori -“en çok satması beklenenler”- etrafında inşa etti. Davacı bunları, yazarların iki yüz elli bin dolar veya daha yüksek avans aldığı kitapların küçük bir kısmı olarak tanımlıyor. Bunlar aynı zamanda hemen satılan ve yayınevlerinin faturalarını ödeyen kitaplar. Adalet Bakanlığı, Penguin Random House-Simon&Schuster birleşmesinin en çok satanlar arasındaki rekabeti bastıracağını, ilerlemeleri azaltacağını ve nihayetinde kitapların hem sayısını hem de çeşitliliğini azaltacağını iddia ediyor. Davalı, “en çok satması beklenen”in gerçek bir piyasa değil, yalnızca bir “fiyat segmenti” anlamına geldiğine karşı çıktı. Avukatlar, satış rekoru kırabilecek bir şeyin “öngörülemeyeceği”ni belirtti; yayıncılık tanrıları kararsızdır ve bir kitabın satış patlamaları yapıp yapmayacağı şöyle dursun satılıp satılmayacağını bile kimse bilemez. Ayrıca, Simon&Schuster’ın yazarları, Penguin Random House’un üstün dağıtım ve satış ekiplerine erişiminden yararlanacak. Diğer yayınevlerinin bu yazarların aklını çelmesi için daha da fazla rekabet etmesi gerekecek.

Aklı başında gibi görünen yöneticiler teker teker yayıncılığın bir şans oyunu olduğunu dile getirmek için kürsüye çıktı. Görevinden ayrılan Macmillan CEO’su Don Weisberg bunun bir “tutku işi” olduğunu söyledi. Penguin Random House’un CEO’su Markus Dohle, perşembe günü de “Yayıncılıkta her şey rastgeledir.” diyerek ifade verdi. “Başarı

¹ Bir yayınevinin hâlihazırda yayımladığı ve hâlâ mevcut olan kitapların listesi. — Ç.N.

² TikTok uygulamasında kitaplarla ilgili içerik hazırlayan insanlar. — Ç.N.

³ Ekonomide monopson, tek bir alıcının birçok muhtemel satıcı tarafından sunulan mal ve hizmetlerin başlıca alıcısı olarak piyasayı büyük ölçüde kontrol ettiği bir piyasa yapısını ifade eder. — Ed.N.

rastgeledir. En çok satanlar rastgeledir. Bu yüzden adımız Random House.” Viking’in başkanı Brian Tart’ın 3 Ağustos 2022’de verdiği ifadeye göre kitap satın almak “bir bilim olduğu kadar bir sanattır da.” Anlatmak istediği şeyi açıklamak için Marie Kondo’nun *The Life-Changing Magic of Tidying Up* [Hayatı Sadeleştirmek İçin Derle, Topla, Rahatla] ve şu an *New York Times* En Çok Satanlar Listesi’nin ilk sırasında yer alan, Delia Owens’in kaleme aldığı *Where the Crawdads Sing* [Kya’nın Şarkı Söylediği Yer] kitabından bahsetti. Yargıç Pan, kâr ve zarar tablolarının “gerçekten sahte” olduğunu gözlemledi. Tart buna coşkuyla katıldı. Salı günü Simon&Schuster’in CEO’su Karp, çok satan bir kitapla böbürlenmenin “hava durumundan kendine pay çıkarmak” gibi bir şey olduğunu söyledi ve önde gelen bir ruhani guru tarafından yazılmış bir elyazmasını tanıtmaya hevesini alaycı bir şekilde hatırladı. “Maalesef,” dedi, “kendisinin takipçileri onu kitapçıya kadar takip etmedi.”

Sektörün sabıkaları, hükümetin bilirkişisi ekonomist Nicholas Hill ile tam bir tezat oluşturdu. Kendisi yumuşak sesi ve heybetli fiziğiyle, geniş omuzları, kalın gümüş rengi saçları ve kare çenesiyle, “en çok satması beklenen” piyasası fikrini güçlendirmek için oradaydı. Hill yazarların 250 bin dolar konusunda farklı davrandığını iddia etti. “Farklı seçimler yapıyorlar.” Yine de en unutulmaz katkısı, ortak bir Penguin Random House-Simon&Schuster’in yakalayabileceği piyasa payı hakkında teori oluşturmak için hazırladığı bir dizi Gayrisafi Yükselen Fiyat Baskısı Endeksi⁴ (GUPPI) modeliydi.

GUPPI’ler gergin bir tartışma konusu oldu. Hill, Adalet Bakanlığı’nın akademik yaklaşımını somutlaştırdıysa, savunma avukatı Mark Oppenheimer, onu ekonomi danışmanlarının Casaubon’u olarak göstermeye kararlı görünüyordu. Oppenheimer’in Hill’in metodolojisini çürütme girişimi, bir hipnoz ritüeline, mahkeme salonunu sersemleten bir törene dönüşürken, dolambaçlı bir çapraz sorgu, gizemli ezoterik izlenimlerini uyandırdı. Nazik ve babacan avukat, “tekel” ve “monopson” kavramlarını kafasında oturtabilme konusundaki yetersizliğini dramatize etti; notlarını gözden geçirmek için durdu, sürekli aynı soruları sordu ve tablonun “son sütünü, beşinci satırı, yoksa altı mıydı?” diyerek Hill’e atıfta bulundu. Yargıç Pan birkaç kez Oppenheimer’in soruşturmasının izlediği yola karşı çıktı ve bir noktada ona devam etmesi için yalvardı. Mahkeme ara verdiği bir grup solgun muhabir bekleme odasından sendeleyerek dışarı çıktı. Davayı cesurca tweet’leyen *Publishers Weekly*’nin haber editörü John Maher, “GUPPI’ler” diye fısıldadı. “Gördüğüm tek şey GUPPI’ler.”

Hill’in modelleri eğlenceli olmalarının yanı sıra, daha büyük görüşü ikna ediciydi. Büyük Beşli onları edebiyat yıldızları için benzersiz bir şekilde çekici kılan avantajlara sahiptir: itibar, geniş kapsamlı dağıtım, geniş kapsamlı pazarlama ve -belki de en önemlisi- potansiyel kayıpları dengelemek için yeterli gelir yaratan kapsamlı listeler. Zando gibi yeni

⁴ Ekonomistlerin son yıllarda bir firmanın birleşme sonrası fiyatları artırma güdüsünün ölçülebilir bir ölçüsünü sağlamak için geliştirdikleri bir araç. — Ed.N.

şirketler, “birleşmenin rekabete aykırı etkilerini azaltmak üzere genişleyemezler” dedi Hill, çünkü meşe gibi onlarca yıl içinde büyüyen bu tür listelerden yoksunlar. Evet, yayıncılık riskli bir iş; evet, başarı için iyi bir formülün ele geçmemesi, küçük matbaaların ve kendi kitaplarını kendileri yayımlayan yazarların hepsinin en çok satanı üretme şansına sahip olduğu anlamına gelir. Ancak, her yıl Büyük Beşli, kârlı kitapların büyük çoğunluğunu basıyor ve bu tam olarak onların riski yönetme yeteneklerinden kaynaklanıyor. Yayıncılık sektöründe başarı tek bir çok satan yayımlayabilmek değildir, uzun bir süre boyunca bir sürü çok satan yayımlayabilmektir. Burada daha büyük yayıncılar rakiplerinin öğle yemeğini yerler.

Yine de Hill’in ifadesini izlerken bir şey içime dert oldu: sen bir veri bilimcisisin. Yayın sektöründe çalışanlar edebiyatı geliştirmek için yapılan tarifsiz ve özellikle de kazançlı olmayan çağrıya cevap verdiler. Belki onların bakış açısı -şans, tutku, rüzgar, yıldızlar-doğru bakış açısıdır. Belki de para her zaman hüküm sürmüyor. Perşembe günü temsilci Elyse Cheney, birçok yazarın “en zengin, en sağlam proje”yi kapam editörü, en fazla yarar sağlayan editöre tercih ettiğini söyledi. Hiç değilse bu dava, temsilcilerin, editörlerin ve kitapçıların bir kitabı hayata geçirmek için sarf ettiği muazzam emeği ortaya çıkardı. Penguin Random House’un CEO’su Dohle, ticari kitap yayıncılarının “yazarlarımıza ve onların hayallerine, hikâyelerine yatırım yapan melekler” olduğunu söyledi. “Editörlerime ve yayıncılarıma böyle hitap ediyorum: melekler.” Bu bağlılık her zaman ödüllendirilmiyor. Eylül 2021’de Dohle, anlaşmanın gerçekleşmesi durumunda herhangi bir baskıyı durdurmayacağına söz verdi ancak birleşmenin çalışanlar üzerinde olumsuz bir etkisi olması muhtemel. 2013’te Penguin ve Random House birleştiğinde, bir dizi editör, pazarlamacı ve yayıncı işini kaybetti ve orta listedeki ⁵ sözleşmeler azaldı. Simon&Schuster’in Penguin Random House’a veya başka bir alıcıya satışının farklı bir sonuç getireceğini ummak saflık olur.

Kayda Değer Akademik Metinler mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan sosyalbilimler.org, sosyal bilimler meselelerine yoğunlaşan, gönüllülük odaklı, açık erişim, akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için sosyalbilimler.org/hakkinda sayfasını, ekibimizde gönüllü olarak görev almak için sosyalbilimler.org/basvuru sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube’da @sosbilorg kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*’i takip edebilirsiniz.

sosyalbilimler.org/abonelik sayfasından e-bülten aboneliği olarak, her pazar günü, o hafta içinde sosyalbilimler.org’da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.

sosyalbilimler.org’da yayımlanan metin, video ve podcastlerin paylaşıldığı Telegram grubuna t.me/sosbilorg adresinden katılabilirsiniz.

⁵ Bir yayınevinin yeni yayımladığı ve ortalama satış yapması beklenen kitapların listesi. — Ç.N.